

ડિસેમ્બર - ૨૦૨૦

અંક - ૩૦

સંપાદકીય બોર્ડ

- ગી.કે. મહેતા
- એસ.જે.મહેતા
- એમ.એમ.૬૫૫૨

અનુક્રમણિકા

- તંત્રી સ્થાનેથી
- સામ્યતા
- વિશ્વ દિવ્યાંગ દિવસ....
- ગીતા જયંતિ
- સમર્પણ
- ચાલો કાંઈક
જાણીએ....
- હું તારું દર્પણ બોલું હું
- મન

આરણોદય

તંત્રી સ્થાનેથી

સર્વે જાયેમડીસી , જાયેસઈસીએલ કર્મચારી ભાઈઓ – બહેનો , શિક્ષકમિત્રો તથા વિધાર્થીઓ. સૌને સાદર વંદન “અર્જુણોદય” ડિસેમ્બર-૨૦૨૦ અંક-૩૦ ને આપ સર્વની સમક્ષ રજુ કરતાં ખૂબ – ખૂબ હર્ષની લાગણી અનુભવું છું.

તંત્રી સ્થાનેથી સર્વને હું આ અર્જુણોદય અંકમાં આપ દ્વારા કોઈ પણ લેખ આપવામાં આવશે તો તે સ્વીકાર્ય રહેશે. જેથી આજના આ ઓનલાઈન જમાનામાં સુંદર લેખો વાંચવા માટે અને લખવા માટે કર્મચારીઓ તથા તેમના આશ્રિતો પ્રેરિત થશે અને વધુમાં વધુ લેખો આપણે આ અંકમાં સમાવી શકીશું.
તંત્રી

‘સામ્યતા’

ઘટાટોપ વાદળો અને મારામાં એક
સામ્યતા તો છે જ.....
- કાળાશાની.....

રાત્રીના રસ્તા અને મારામાં એક
સામ્યતા તો છે જ.....
- એકલતાની.....

પર્વતીય પાણી અને મારામાં એક
સામ્યતા તો છે જ.....
- પારદર્શિતાની....

દિશાવિહિન દરિયો અને મારામાં એક
સામ્યતા તો છે જ.....
- છૂપી સ્થિરતાની....

મંદ્યમંદ પવનની લહેરખી અને મારામાં એક
સામ્યતા તો છે જ.....
- અહેસાસની ....

પાનખરનાં પાંદડાં અને મારામાં એક
સામ્યતા તો છે જ.....
- અનિશ્ચિયત અસ્તિત્વની.....

પણ.....

ઘટાદાર વડ અને તારામાં એક
સામ્યતા તો છે જ.....
- નિંદાદિલીની.....

ચામી મુકેશભાઈ શાહ

Bina D. Bhatt
Sec. School Teacher

विश्व दिव्यांग दिवस....

हर वर्ष 3 दिसंबर को विश्व दिव्यांग दिवस मनाया जाता है। इस दिन का मुख्य हेतु शारीरिक रूप से अक्षम लोगों को समाज की मुख्यधारा में लाना है। इस दिन को मनाने का हेतु यह भी है कि दिव्यांगों के प्रति लोगों का रवैया बदले। साथ ही उनके लिए लोगों में जागरूकता लाई जा सके। समाज में दिव्यांगों के प्रति भेदभाव को खत्म करना इस दिवस का मुख्य हेतु है। इसीलिए संयुक्त राष्ट्र संघ ने 3 दिसंबर 1992 से हर साल अंतर्राष्ट्रीय विकलांग दिवस मनाने की मंजूरी दी थी।

भारत में दिव्यांगों की मदद के लिए 'सुगम्य भारत अभियान' की शुरुआत की है। इसके अतिरिक्त 'स्वावलंबन स्वास्थ्य बीमा योजना' भी शुरू की गई है। भारत देश की सरकार ने बहुत ही अच्छे प्रयास किए हैं फिर भी अभी तक 50% लोगों को ही दिव्यांगता प्रमाण पत्र हासिल कराया जा सका है। उन्हें इनका लाभ मिल पाना महज एक मजाक बनकर रह गया है। अन्य देशों की तुलना में भारत में दिव्यांगों को दी जाने वाली सुविधाएं कागजों तक सिमटी हुई हैं। आधुनिक कहलाने वाला हमारा समाज अभी तक अपनी सोच नहीं बदल पाया है। इस सोच को बदलना जरूरी है। कम से कम मैं अपनी सोच को प्रकाशित कर सरकार के इस प्रयास में अपना योगदान तो दे ही सकती हूँ। मेरा विश्वास है 23.2.2013 को मेरी लिखी यह कविता प्रकाशित होगी और लोगों के अभीगम को बदलेगी।

जय हिंद जय भारत।

चलो आओ।

दिखते हैं कई अपाहिज, जिनके हैं अंग अंग,
फिर भी मांगते हैं भीख, करके अपना स्वाभिमान भंग।
खुश है, वे दिखाने में अपने रंग ढंग,
नहीं है उनमें काम करने की कोई उमंग।
ऐसे ऐसे भरे हुए हैं, धन्य नहीं मानते अपने को होते हुए भी सभी अंग।
दूसरी ओर- दिखता है जब कोई दिव्यांग,
नहीं होता उसका कोई एक अंग
कोई खींचता है जब उन पर व्यंग,
उठ जाती है मेरे मन में तरंग।
चाहता नहीं कोई उनका संग, लड़ते हैं वह खुद ही अपनी जंग।
मानना होगा उन्हें समाज का अभिन्न अंग,
तभी कर पाएंगे वह हमको दंग।
हमारे विश्वास से कोई भर पाएगा जीवन में रंग,
तो कोई उड़ा पाएगा ऊँची पतंग।
चलो आओ, साथ मिलकर बनाएं किसी को दबंग,
तो किसी और को ऊँचा जैसे गगन नारंग।

Knowing and accepting our own weaknesses and changing our weaknesses into our strength is life. That is what makes our life worth living.

ગીતા જ્યંતિ

ડૉ. સેન.વી. સોરઠીયા
દ્રશ્ય.માધ્ય.શિક્ષણ

જગતમાં એક જ એવો ગ્રંથ છે કે જેની જન્મજન્યંતિ ઊજવાય છે. તે પવિત્ર અને પ્રાસાદિક એવો ગ્રંથ એટલે ગીતા. જગતમાં વિવિધ દુઃખોથી ઘેરાયેલા માનવને આશા આપતી અને હજારો બેદોથી ભાંગી ગયેલા વિશ્વને બંધુત્વની ભાષા આપતી એકમેવ માં એટલે ગીતા. માગસર સુદ એકાદશી નું મંગળ પ્રભાત એટલે જ ગીતા જ્યંતિ.

ગીતા બધા સમૃતિગ્રંથોનો કળશ છે. કારણું વૈદિક તત્ત્વજ્ઞાન ઋષિઓ દ્વારા ન કહેવાતાં ભગવાને સ્વયં તે ગાયું છે. વળી ગીતા કેવળ ધાર્મિક કે તત્ત્વજ્ઞાન નો જ નહિં પરંતુ જીવન ગ્રંથ છે. માનવ પર હક્કુમત ચલાવવાની તાકાત ગીતામાં છે.

મહાભારતના યુધ્ય પછી જ્યારે કૃષ્ણ અને અર્જુન તીર્થયાત્રા પર નીકળ્યા હતા ત્યારે અર્જુને ભગવાનને કહ્યું કે, “ભગવાન, તમે મને ફરીથી ગીતા કહોને – ત્યારે હું યુધ્યના માહોલમાં હતો અને શાંતિથી સાંભળવાનો મારો મૂડ નહોતો, મને ફરીથી ગીતા સાંભળવી છે.” ભગવાને કહ્યું “અર્જુન, હવે ગીતા પાછી ન કહી શકાય કારણું ગીતા કહી ત્યારે તું તો અર્જુન જ હતો. પણ હું કૃષ્ણ નહોતો. એ વખતે હું એ પરમોચ્ચ ચિહ્નશક્તિની અવસ્થામાં હતો. તેથી કાંઈ હવે એ રીપીટ ન થાય”. આખા મહાભારતમાં બધે જ જ્યાં કૃષ્ણ બોલ્યા છે ત્યાં “શ્રી કૃષ્ણ ઉવાચ” લઘ્યું છે – પણ ખાલી ગીતાના જે 700 શ્લોકોનો ભાગ છે, તેમાં જ્યાં જ્યાં કૃષ્ણ બોલ્યા છે, ત્યાં “શ્રી ભગવાન ઉવાચ” - એમ વ્યાસજીએ લખી રાખ્યું છે – શા માટે? કારણું આ ભગવાનના શબ્દો છે – સર્વકાલીન છે માટે તેની જન્મ જ્યંતિ ઊજવાય છે.

ગીતા માનવ માત્ર માટે છે. ગીતા જ્યારે કહેવાઈ ત્યારે અર્જુન હતો પણ ભગવાનની નજર સામે આવનારી સદીઓ સુધીનો માનવ હતો. આજનો માનવ એમ માને છે કે પોતે સુધરેલો છે પણ ગીતાના વિચારની આજે પણ એટલી જ આવશ્યકતા છે.

ગીતા કહે છે કે તારો ઉધ્ધાર તારે જતે જ કરવાનો છે આજે માનવમાત્ર પોતાનામાં જ મશગુલ રહીને ખોવાઈ ગયેલો દેખાય છે. ગીતામાં ભગવાને કહ્યું કે હું તારી અંદર આવી બેઠો છું. આ આશ્વાસન માણસને અનોખી હિંમત આપે છે. બધા જ શાસ્ત્રકારો કહે છે આકાશમાં રહેલા બાપને નમસ્કાર કર. જ્યારે ગીતા કહે છે કે સર્વસ્વ ચાહું હદિસંનિવિષ્ટ (બધાને ચાહવા વાળો હું તારી અંદર જ બેઠો છું.)

ખરેખર જીવનનો સાચો દેણિકોણ ગીતા સમજવે છે. માનવ્ય ભૂલીને બેઠેલી માનવજત ને તેના માનવ્યની યાદ માત્ર ને માત્ર ગીતા જ અપાવી શકે.

માટે જ કહેવાનું મન થાય કે.....

“ગીતા કેવળ ગ્રંથ નથી,
છે જીવનનો ધબકાર.”

સામાર્પણ

Chanchu Rekhaben J.
Secondary teacher Eng.med.

પંડિત રવિશંકર ખુબજ પ્રભ્યાત સિતારવાદક, તેમના પત્નીનું નામ અન્નપૂર્ણા દેવી હતું. અન્નપૂર્ણા દેવીના પિતા સરોદ વાદનનો ઈતિહાસના બેજન્ડ અને પ્રણેતા સમાન ઉસ્તાદ અલ્લાઉદ્ડીનનો 20મી સદીમાં ડંકો વાગતો હતો. દેશ - વિદેશથી શિષ્યો તેમની પાસે તાલીમ લેવા આવતા હતા. તેમની પુત્રી સ્વાભાવિક તેમની શિષ્ય હોય જ. રવિશંકર પણ 18 વર્ષની વયે ત્યાં તાલીમ લેવા સ્થાયી થયા. રવિશંકરના ભાઈ ઉદ્યશંકરને જે જગવિષ્યાત શાસ્ત્રીય નૃત્યકાર હતા તેમણે ઉસ્તાદ અલ્લાઉદ્ડીન સમક્ષ રવિશંકર અને અન્નપૂર્ણાદેવી ના લગ્નનો પ્રસ્તાવ રાખ્યો. જો બંને લગ્ન કરે તો વિશ્વને શ્રેષ્ઠ સંગીત દંપત્તિ આપણે બેટ ધરી શકીશું. અન્નપૂર્ણા દેવી પણ રવિશંકર ને દિલથી ચાહતા હતા. 1942માં બંનેના લગ્ન થયા.

પંડિત રવિશંકર અને અન્નપૂર્ણાદેવી સ્ટેજપર સાથે પરફોર્મ કરવા માંડ્યા પણ અન્નપૂર્ણા દેવી પરફેક્ટ હતા જ્યારે રવિશંકર 10 માંથી 7 માર્ક આપી શક્ય તે સ્તરના હતા. આ તફ્ફાવતે રવિશંકરના દિલમાં ઈર્ષા જગાવી. તે પત્નીને પોતનાથી ચઢિયાતી જોઈ ન શક્યા. પતિ રવિશંકરનું વર્તન મનોબિમાર જેવું થતું ગયું. તેમને લાગ્યું કે પત્નીની સામે તેમને કારકીર્દી અને કૂનેહ ફીક્કી લાગશે. તેમને લાગ્યું કે જો પોતાને 'વન એન્ડ ઓન્લી' થવું હોયતો અન્નપૂર્ણા દેવી જેવી યુવા વયની જીનિયસ કલાકારને કાયમ માટે અભરાઈએ ચઢાવી દે તો જ તે શક્ય બને તેમ હતું. પંડિત રવિશંકરે અન્નપૂર્ણા દેવીને પરફોર્મ કરવાની સ્પષ્ટ મનાઈ તો નહોતી કરી પણ તેમના વર્તન પરથી આણસાર આવી જાય તેમ હતો કે કાં તો તેમનું દાંપત્યજીવન કાં તો કારકીર્દી. અન્નપૂર્ણા દેવી તેમના પતિને અનહં ચાહતાહતા. અન્નપૂર્ણા દેવી એ 1956 પછી અચાનક જહેરમાં પરફોર્મ ન કરવાનો નિર્ણય લીધો. મીડિયાએ એ વિષે જાણવાનો ધણો પ્રયત્ન કર્યો પણ અન્નપૂર્ણા દેવીનો ચહેરો જોવા મળવો દુર્લભ હતો. છેક 1988 માં તેમના એક ઈન્ટરવ્યુ માં ચોકાવનારી બાબતો બહાર આવી. અન્નપૂર્ણા દેવીએ કહ્યું કે આજે પણ રવિશંકર માટે મને એટલો જ પ્રેમ અને આદર છે અને એટલે જ તેમની જે ઈચ્છા હતી તેને માન આપવા કાયમ માટે જહેરમાં પરફોર્મ કરવાનું માત્ર 29 વર્ષની વયે છોડી દીધું. વિચારો કેટલું મોટું સમર્પણ એક જ ઝાટકે તેમની કારકીર્દીને જે એમને ભારતના મહાન વાધ્કારોમાં સ્થાન આપી શકે એ નિશ્ચિયત હતું તેના પર પૂર્ણ વિરામ મૂકી દીધું. એમ છતા એ પોતાના દાંપત્યજીવનને ટકાવી ન શક્યા કારણે રવિશંકરે સુકન્યા નામની બીજી યુવતી સાથે લગ્ન કર્યો. ભગ્ન હદ્દે પણ અન્નપૂર્ણા દેવી રવિશંકરને જવાબ આપવા જો ફરી સ્ટેજ તરફ વળ્યા હોતતો વિશ્વસ્તરે છવાઈ જત પણ અન્નપૂર્ણા દેવીએ એવું ન કર્યું કારણે તમના પતિ 'ન ભૂતો ન ભવિષ્યતિ' જેવા સિતારવાદક મનાતા હતા તેમની જ્યાતિને તે જાંખી પાડવા માંગતા ન હતા. એમણે પોતાનું બાકીનું જીવન એક ઓરડાના એકાંતમાં જ વીતાવ્યુ. પંડિત રવિશંકરે અન્નપૂર્ણા દેવીને મળવાનો કે ખબરઅંતર પૂછવાનો પ્રયત્ન સુધ્યા નહોતો કર્યો.

દ્રાલો કંદુક જાળીએ....

પી. બી. પ્રજાપતી
ઉચ્ચ. માધ્યમિક શિક્ષક

વ્યાપક વિશ્વમાં કંઈ કેટલીયે અનોખી વાતોથી આપણે અજ્ઞાત છીએ. દેખીતી અને જાણીતી લાગતી બાબતો પાછળના રહસ્યો આપણે જાણતાં નથી હોતા. કંતો પછી આપણો જાણવાની દરકાર નથી કરતાં. આધુનિક યુગ પરિવર્તનશીલ યુગ છે. દરરોજ નવી નવી ઘટનાઓ ધરે છે. માહિતીના ઝડપી યુગમાં આપણી ઝડપ ઓછી પડે છે. જ્ઞાત છતાં અજ્ઞાત એવી માહિતી ને જાણીએ.

-> કરાટે એટલે શું એનો ઉદ્ભવ ક્યાં થયો હતો?

કરાટે એ એક યુધ્ય કણા છે. તેનો આશય માત્ર સ્વરક્ષણ કરવાનો છે. કરાટે બૌજા ઉપર હુમલો કરવા માટે નથી.

કરાટેનો ઉદ્ભવ લગભગ ચૌદસો વર્ષ પહેલાં ભારતમાં ધર્મ પ્રચારકો એ કર્યો હતો પછી બૌધ્ધ બિક્ષુઓ ધર્મ પ્રચાર અર્થે તિબેટ, ચીનમાં ગયા. ત્યાં તેઓને કુંગ્કૂ રાજાએ રાજ્યાશ્રય આપ્યો અને આ દેશમાં યુધ્ય કણાને પ્રોત્સાહન મળ્યું. ત્યાં આ કણા વિકાસ પામી.

-> આપણે સૂર્યનમસ્કાર કેમ કરવા જોઈએ?

સૂર્યનમસ્કાર દ્વારા શારીરિક, માનસિક અને બૌધ્ધિક વિકાસ થાય છે. મનુષ્ય જેનું સ્મરણ, ચિંતન કરે તેવો તે બને છે. સૂર્યની ઉપાસનાથી આપણા જીવનમાં સાતત્ય, તેજસ્વિતા, તપસ્થિતા જેવા ગુણો ખીલે છે. વળી સૂર્ય નમસ્કારમાં શરીર માટે જરૂરી આસનોનો સમન્વય છે.

-> શિવજીના મંદિરમાં નંદી અને કાચબો કેમ રાખવામાં આવે છે?

શિવમંદિરમાં પ્રવેશ કરીએ ત્યારે પહેલાં નંદી અને કાચબાને નમસ્કાર કરવાના હોય છે. નંદી જેમ શિવનું વહન કરે છે. તેમ આપણે પણ સાચા શ્રદ્ધા સ્થાનના વાહક બનવું જોઈએ. ભગવાનને લઈને ફરતા નંદી ભલભલા વિધાનોને હંદ્ફાવી નાંખે છે.

કાચબો ઈન્દ્રિય નિગ્રહ અને સંયમનું પ્રતિક છે. કાચબો ધીમી પણ મજ્જમ ગતિનું પ્રતિક છે. કાચબાની પીઠ ઢાલ જેવી મજબૂત છે જેના ઉપર બહારોની અસર થતી નથી. આપણે પણ શિવ બનવાની સાધના કરતી વખતે થતા રહેલા આંતર બાધ્ય પ્રહારોથી બચવા માટે ભક્તિની મજબૂત ઢાલ ધારણ કરવી જોઈએ.

આ રીતે જેનું મુખ ભગવાનની તરફ હોય છે તે પૂજનીય બને છે. તેથી નંદી અને કાચબાને નમસ્કાર કરવામાં આવે છે.

દું તારું દર્પણ બોલું છું

ચામી મુકેશભાઈ શાહ

ક્યારેક માનું સખતા;
તો ક્યારેક માનું હું પોલું છું,
હું તારું દર્પણ બોલું છું.

ક્યારેક માનું મોલહીન;
તો ક્યારેક માનું આણમોલું છું,
હું તારું દર્પણ બોલું છું.

ક્યારેક માનું ચપળ;
તો ક્યારેક માનું ભોલું છું,
હું તારું દર્પણ બોલું છું.

ક્યારેક વાસ્તવિકતા સ્વીકારું છું;
તો ક્યારેક સપનાંના વાવેતરમાં ડોલું છું,
હું તારું દર્પણ બોલું છું.

પોતાની આજ ને;
ગઈકાલના અભિનય સાથે તોલું છું,
હું તારું દર્પણ બોલું છું.

મનનાં પોટકાંને સમેટું છું ને;
માત્ર તારી આગળ ખોલું છું
હું તારું દર્પણ બોલું છું.

હું તારું વ્યક્તિત્વ બોલું છું,
હું તારું દર્પણ બોલું છું

“માન”

મિતેશાંભાર એમ. ઠક્કર
માધ્યમિક શિક્ષક

મનની વાત યાદ કરીએ ત્યારે તરેહ તરેહના વિચારો મનમાં ઉદ્ભવે છે કોઈએ કહ્યું છે મે “ મન લેતા તન ઉજળાં તન મન સબ એકજ રંગ ” મન (Mind) એટલે મગજ (Brain) નહીં. આપણે માટે મગજ કરતા મનની વાત મહત્વની છે. કોઈ પણ બાબતમાં મગજ કરતા મન મહત્વનું છે. વાત વાત માં આપણે કહીએ છીએ “ મન હોય તો માળવે જવાય ” મન વગરનું કાર્ય કર્યું ફોગટ નિવડે છે. મન વિષેની વાત છેલ્લી એક બે સદીઓથી મનોવિજ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં મનોવિજ્ઞાનિકો ચર્ચા આવ્યા છે. પરંતુ સદીઓ પહેલા લખાયેલી ગીતામાં મન વિષેનો ધાણોજ ઉલ્લેખ થયો છે. ગીતાના ૧૨માં અધ્યાયમાં શ્રી કૃષ્ણ અને અર્જુન વચ્ચે સંવાદ થાય છે. અર્જુન શ્રી કૃષ્ણને કહે છે મારે શાંતિ જોઈએ છે. ત્યારે શ્રી કૃષ્ણ અર્જુનને કહે છે , શાંતી મેળવવા માટે તારુ મન મને આપી દે એટલે તું આપો આપ શાંત થઈ જઈશ. કૃષ્ણ અર્જુનને મન ઉપર નિયંત્રણ રાખવા નું વારંવાર કહે છે . એટલે માટે કે મન એ મગજ સાથે સંપૂર્ણ રીતે જોડયેલું છે અને મગજ એ આપણા આખા શરીરનું કેન્દ્રબિન્દુ છે.

નાનો સરખો વિચાર આપણા શરીરની બાયોલોજી (શારીરિક સ્થિતિ) બદલી નાખે છે. શારીરિક ફેરફારો ઉભા કરી દે છે, આ વિષય ઉપર ધારા બધા થયેલા સંશોધન માંથી એકાઉ નમૂના દ્વારા સમજીએ તો આપણે આપણી મનગમતી વ્યક્તિ સાથે રહીએ અને આણગમતી વ્યક્તિ સાથે રહીએ તો આપણા શરીર ઉપર એની શું અસર થાય. તેની આપણે થોડી કલ્પના કરી શકીએ પરંતુ મન ઉપર કેવી અસર થાય તેની સંપૂર્ણ અનુભૂતિ કરી શકીએ છીએ. મનગમતી વ્યક્તિ સાથે સ્વાભાવિક રીતે જ આપણે આનંદ આવે સાથે વાતો કરવી ગમે , મજાજ મશ્કરી કરવી ગમે , સમય ગાળવો ગમે જ્યારે આપણે આણગમતી વ્યક્તિ સાથે રહેવાનું થાય તો આ બંને પરિસ્થિતિમાં વ્યક્તિના શરીરમાં શારીરિક ફેરફાર સર્જય છે. મનગમતી વ્યક્તિ સાથે અડધો કલાક રહેવાનું થાયતો આપણા લોહીમાં રહેલા જેટલા શ્વેતકણો હોય તેમાં ૧૬૦૦ જેટલા શ્વેતકણો ની સંખ્યામાં વધારો થાય છે. એવીજ રીતે આણગમતી વ્યક્તિ સાથે અડધો કલાક ગાળવાનું થાય ત્યારે ૧૩૦૦ જેટલા શ્વેતકણો ઓછા થઈ જાય છે. આપણે અહીં કલ્પના કરી શકીએ કે મનગમતી વ્યક્તિ સાથે દિવસો સુધી રહીએ તો શરીર ઉપર કેટલી શારીરિક અસર થાય છે. એવીજ રીતે આણગમતી વ્યક્તિ સાથે રહેવાથી આપણા શરીર પર કેટલી વિપરીત અસર થાય છે.

વ્યક્તિ પોતાનાં બેડરૂમમાં એકલો સૂતો હોય ઉનાળાનાં દિવસોમાં AC ચાલુ હોય રૂમ એકદમ ઠંડો હોય ગાઢ ઊંઘમાં રાત્રીનાં બરાબર બે વાળ્યે અચાનક સળવળાટનાં અવાજથી ઊંઘ ઉડી જાય આંખ ખૂલતાની સાથે નજર બારી પરસનાં પડદા ધીમે ધીમે જુલતા હોય ત્યારે પહેલો વિચાર વ્યક્તિને ક્યો આવશે થોડીવારતો ચોર આવ્યો એવું લાગશે કાંતો ભૂત થયું એવું લાગશે. કેમ ભગવાન આવ્યા એવો વિચાર ન આવ્યો. આવા વિચારોથી વ્યક્તિ હંક્ષળો - ફ્લાફ્લો બનતા સંપૂર્ણ ભયની અનૂભૂતિ કરે છે. હદ્યનાં ધબકારા વધી જાય શ્વાશો શ્વાસ અને લોહીનાં પરિભ્રમણની ગતિ વધી જાય અને પરસેવે રેબજેબ થઈ જવાય છે. જે રૂમ એકદમ ઠંડો હોવાને લીધે ગરમી થવી જોઈએ નહીં તેમ છતાય ઠંડીને બદલે ગરમીથી પલળી જવાય છે. નાનો સરખો વિચાર શરીરની શારીરિક સ્થિતિ બદલી નાખે છે પછી ભવે આજુભાજુનું ભૌતિક વાતાવરણ ગમે તેવું હોય . એથીજ જેવા પ્રકારનાં વિચારો કરીએ છીએ કે આવે છે તે પ્રમાણે શરીર પર અસર થાય છે.

રામાયણ, મહાભારત અને ગીતામાં પોતા વિશે અને બીજાઓ વિષે સારુ વિચારવાની હિમાયત કરી છે. સારા વિચારો આપણા જીવનને નિરોગી રાખે છે. વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા (WHO) એ તેનાં અહેવાલમાં દર્શાવ્યું છે ૮૮% રોગની ઉત્પત્તી માનસિક કારણને લીધે થાય છે. “મને કેન્સર થશે” એવા નકારાત્મક વિચારોનું વારંવાર રટણ કરવાથી કેન્સર જેવા ખતરનાક રોગ ઉત્પન્ન થઈ શકે છે. હકારાત્મક વિચારો કરતા નકારાત્મક વિચારોનો ફેલાવો અનેક ધારો વધારે હોય છે.

હા ચેતજોજે લોકો વારંવાર ‘હું’, ‘મને’ અને ‘મારું’ આ ત્રૈણ શબ્દનો ઉપયોગ કરે છે તેને હાઈ એટેક સૌથી વધુ આવે છે. આ પણ મનની શરીર ઉપર અસર ની વાત છે કારણકે આ ત્રૈણ શબ્દો એવા છે કે જે સીધા વ્યક્તિનાં અહમ સાથે સંકળાયેલા છે જ્યાં સુધી અહમ નું રક્ષણ થાય ત્યાં સુધી જ વ્યક્તિ સ્વસ્થ રહી શકે છે. પણ જ્યારથી અહમ ને નુકશાન થવાની શરૂઆત થાય ત્યારથી તમામ પ્રકારનાં પ્રશ્નો ઉદ્ભબે છે.

આ માહિતી આપના વ્યવહારિક જીવનમાં ઉપયોગી બને તેવી અપેક્ષા સાથે.....